

Eén Korea, twee landen

Doelgroep

De lesbrief is bedoeld voor leerlingen in de onderbouw vmbo, havo en vwo. Het uitwerken van de opdrachten kost de leerling ongeveer een tot anderhalf lesuur (van 50 minuten).

De onderzoeksvragen

De leerling zoekt een antwoord op de volgende hoofdvraag:

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen Zuid-Korea en Noord-Korea?

Om tot een antwoord op de onderzoeksvraag te komen worden de volgende deelvragen gesteld:

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten gezien vanuit de geschiedenis en de cultuur?
- Waarin verschillen de twee landen op het gebied van de politiek?
- Welke demografische verschillen zijn er?
- Wat zijn de economische verschillen?
- Is er een samensmelting tussen de twee Korea's mogelijk?

Hoe en waarmee?

- De leerling gebruikt de Grote Bosatlas (54^e of 55^e druk) of Alcarta (2018).
- De leerling heeft internet nodig.
- De leerling kan samen met een of twee medeleerlingen werken of alleen.

Introductie in de klas

Om de aandacht van de leerlingen te trekken lijkt een kort filmpje over de Spelen in Zuid-Korea een goede start, bijvoorbeeld:

Noord- en Zuid-Koreaanse ijshockeysters nu echt samen. (1min19sec)

 <https://nos.nl/pyeongchang2018/video/2213707-noord-en-zuid-koreaanse-ijshockeysters-nu-echt-samen>

Oriëntatie voor de docent

Inspiratie voor deze lesbrief was o.a. het artikel van Gijs Moes in dagblad Trouw

De Korea's zijn ver uit elkaar gegroeid (9 februari 2018).

 <https://www.trouw.nl/home/de-korea-s-zijn-ver-uit-elkaar-gegroeid~a5dc9131/>

Veel gegevens zijn ontleend aan de Wereldbank en het CIA World Factbook.

Op internet zijn tal van andere artikelen en beschouwingen over de twee staten op het Koreaanse schiereiland te vinden. Daarnaast is er veel videomateriaal beschikbaar. Nadeel is dat veel Nederlandstalige filmpjes aan de lange kant zijn en daardoor veel tijd van (de docent en) de leerlingen vragen. Zo bezocht Floortje Dessing Noord-Korea: FLOORTJE - NOORD-KOREA. (ruim 68 minuten)

 <https://3opreis.bnnvara.nl/bestemming/noord-korea>

Opgave 1

Ligging, geschiedenis en cultuur

Vraag 1 Ligging en landschap.

- a 38° NB.
- b Bij Pyeongchang.
- c - Het is er gemiddeld kouder dan nul graden: er is sneeuw en ijs voor allerlei wintersporten.
- Het is er bergachtig. Daardoor is de temperatuur nog lager en is het landschap geschikt voor wintersporten.

Vraag 2 Een gespleten land.

- a Na 1953
- b Noord-Korea: De Sovjet-Unie ('Rusland') en de Volksrepubliek China tegenover Zuid-Korea: VN-troepen, waaronder de Verenigde Staten.
- c Politiek gezien is Noord-Korea een **dictatuur** en Zuid-Korea een **democratie**.

Vraag 3 Eén Korea, twee culturen.

a

Religie in Noord-Korea

Noord-Korea kent geen vrijheid van **godsdienst**. Propaganda tegen godsdiensten is **toegestaan**. De twee traditionele nationale wereldbeschouwingen waren ooit het **boeddhisme** en het **confucianisme**. Ook het uit het Westen ingevoerde **christendom** heeft zijn betekenis verloren als gevolg van de politieke **onderdrukking** en door de goddelijke **verering** van de Kim-dynastie.

BRON 4

- b
 1. Familie
 2. Schrikbewind
 3. Kernwapens
 4. Economie
 5. Partijcongres
- c Koreaans.
- d In Zuid-Korea: Je ziet Engelse teksten op kleren en een gebouw. De jongens dragen westerse kleding. Ze gebruiken een smartphone of doen een computerspelletje.

Opgave 2

Politieke winden in Korea

Vraag 1 Fragiele staten.

- a De bevolkingsdruk in kwetsbare staten is hoog / laag en de economie is sterk / zwak. De overheidsdiensten zijn goed / slecht. Er zijn veel uitbarstingen van **geweld** en de **mensenrechten** worden ernstig aangetast.

b

Politiek kenmerk	Zuid-Korea	Noord-Korea
Persvrijheid	<i>Gedeeltelijk vrij</i>	<i>Niet vrij</i>
Politieke burgerrechten	<i>Redelijk vrij</i>	<i>Niet vrij</i>
Doelmatigheid overheid en bestuur	<i>Hoog</i>	<i>Laag</i>
Inspraak en verantwoording: burgerrechten en politieke rechten	<i>Veel</i>	<i>Zeer weinig</i>
Kwaliteit rechtssysteem	<i>Redelijk goed</i>	<i>Behoorlijk slecht</i>
Kwaliteit regelgeving	<i>Redelijk goed</i>	<i>Slecht</i>
Beheersing van corruptie	<i>Redelijk hoog</i>	<i>Laag</i>

BRON 6 Politieke kenmerken in Zuid- en Noord-Korea.

- c Noord-Korea: hoog
Zuid-Korea: laag
- d Op de kaart scoort Noord-Korea inderdaad 'zeer hoog' en Zuid-Korea 'laag'. De conclusie klopt dus wel.
- e Het land is helemaal niet democratisch en de burgers (het volk) hebben er niets te zeggen.

Vraag 2 Korea in de wereld.

- a Van Noord-Korea
- b Bijvoorbeeld:
- China is ook een communistisch land. Het zal een buurland met dezelfde politiek steunen.
 - China wil de westerse (kapitalistische) invloed niet nog dichterbij hebben. Dat zou wel gebeuren als Noord-Korea ook een democratisch westers en kapitalistisch land zou worden.
- c In Zuid-Korea.

Opgave 3

De demografische situatie

Vraag 1 Bevolking in de toekomst.

- I = juist
- II = juist
- III = onjuist
- IV = onjuist

Vraag 2 Staat en demografie.

- a Noord-Korea
- b Politiek:
Meer aanhangers van het regiem / meer soldaten / een groter en sterker leger.
Economisch:
Meer mensen betekent meer arbeidskrachten op het land en in de industrie, dus meer productie van voedsel en andere goederen in het land.
- c De bevolking van Zuid-Korea vergrijst sterk. Door meer geboorten wordt die vergrijzing afgeremd.
- d De sociale groei / vestiging en vertrek samen is in Noord-Korea heel klein.
- e **C** Noord-Korea is een soort politieke gevangenis: bijna niemand mag het land in of uit.

Vraag 3 Mensen en ontwikkeling.

- a
 - hoe **meer** mensen in stedelijke gebieden wonen.
 - hoe **langer** iemand mag verwachten te leven.
 - hoe **lager** het aantal kinderen is dat overlijdt.
 - hoe **minder** kinderen een vrouw tijdens haar leven zal krijgen.
- b Noord-Korea is veel minder ontwikkeld dan Zuid-Korea.

Opgave 4

De economie in het Koreaanse schiereiland

Vraag 1 Welvaart en armoede.

- a De economie van Zuid-Korea is 50 × zo groot.
- b Een Zuid-Koreaan verdient gemiddeld **23** zo veel als een inwoner van Noord-Korea.
- c Hoe minder mensen in de landbouw werken, hoe **meer** mensen in de steden wonen en hoe **hoger** het inkomen per persoon is.

Vraag 2 Korea en de wereld.

- Bewering I = fout
- Bewering II = goed
- Bewering III = goed
- Bewering IV = fout
- Bewering V = fout

Opgave 5

De toekomst: samen verder?

Vraag 1 Eén land, één volk?

Voorbeelden van goede argumenten:

- De taal en de oudere geschiedenis zijn ongeveer hetzelfde.
- Veel families willen graag weer samen komen.
- Ze kunnen samenwerken in de sport. Dan kan dat misschien ook op andere gebieden.

Vraag 2 Eén volk, twee landen?

Voorbeelden van goede argumenten:

- De bewoners van de twee landen zijn te lang tegenover elkaar opgehitst / de bewoners weten niet hoe hun buurland er echt uit ziet.
- De machthebbers in Noord-Korea zullen nooit hun positie als alleenheerser opgeven / zullen het communisme niet loslaten.
- De bevolking in Noord-Korea zal niet gauw in opstand komen (zoals dat wel in Oost-Duitsland gebeurde), omdat ze niet durven of omdat ze geleerd hebben het buurland te haten / hun eigen land en leider boven alles lief te hebben.
- Noord-Korea is straatarm. De Zuid-Koreanen zullen heel veel offers moeten brengen.
- De culturen zijn teveel uit elkaar gegroeid.
- China zal geen democratisch en kapitalistisch buurland toelaten.